

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

10. SINIF

3. ÜNİTE: DİN VE HAYAT

Din ve Sosyal Adalet

Neler Öğreneceğiz?

- Sosyal adalet kavramının tanımı
- Din ve sosyal adalet arasındaki ilişki
- **Yaşama ve sağlık hakkı, eğitim hakkı, düşünce ve ifade özgürlüğü, ibadet özgürlüğü, özel yaşamın gizliliği hakkı** gibi sosyal adaletle alakalı kavramlar
- Sosyal adaletle ilgili Kur'an-ı Kerim'den ayetler ve Hz. Peygamber'in (s.a.v) hayatından örnekler

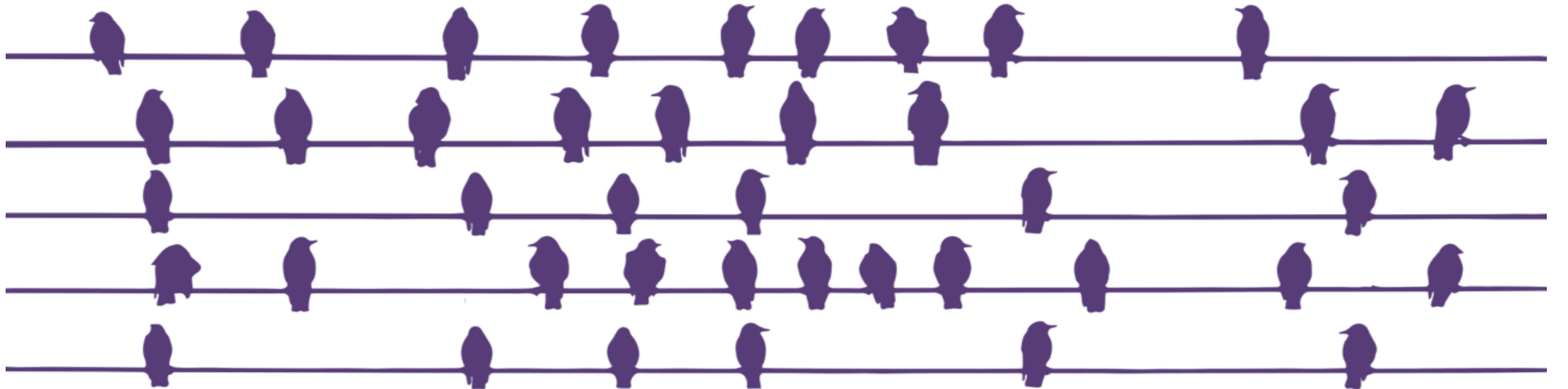
- **Adalet**, davranış ve hükümde doğru olmak, hakka göre hüküm vermek, eşit olmak gibi anlamlara gelir.
- Adalet, toplumları ayakta tutan temel ilkedir.

- İnsan sosyal bir varlıktır, yalnız başına yaşayamaz.
- Toplumun kopmaz bir parçası olarak insanın bir takım iyi vasıflarla, güzel huy ve ahlaka sahip olması gerekir.

Kur'an-ı Kerim; ferdi, toplumun bir parçası olarak kabul etmiş ve toplumda **sosyal adalet** ve **insan haklarının** gerçekleşmesi için her insana bu hususta uyması gereken bazı kurallar koymuştur.

**"Bir kişinin özgürlüğü,
başkasının özgürlüğünün
başladığı yerde biter."
sözünden ne anlıyorsunuz?**

İslam düşüncesine göre, zengin fakir, genç ihtiyar, güzel çirkin, engelli engelsiz, beyaz siyah her statü ve meslekteki insan **eşittir.**

Veda Hutbesi'nden

Ey İnsanlar! Müminler ancak kardeştir. Benden sonra küfre sapıp birbirinizi boğazlar hâle gelmeyin. Ey İnsanlar! Rabbiniz bir, atanız birdir. Hepiniz Âdem'den türediniz. Âdem ise topraktan yaratılmıştır. Bir Arap'ın Arap olmayana üstünlüğü yoktur; varsa bu ancak takva yönündendir.

Yaşama ve Sağlık Hakkı

“... Allah’ın muhterem kıldığı cana kıymayın...”

(İsrâ suresi, 33. ayet.)

“...Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın...”

(Bakara suresi, 195. ayet.)

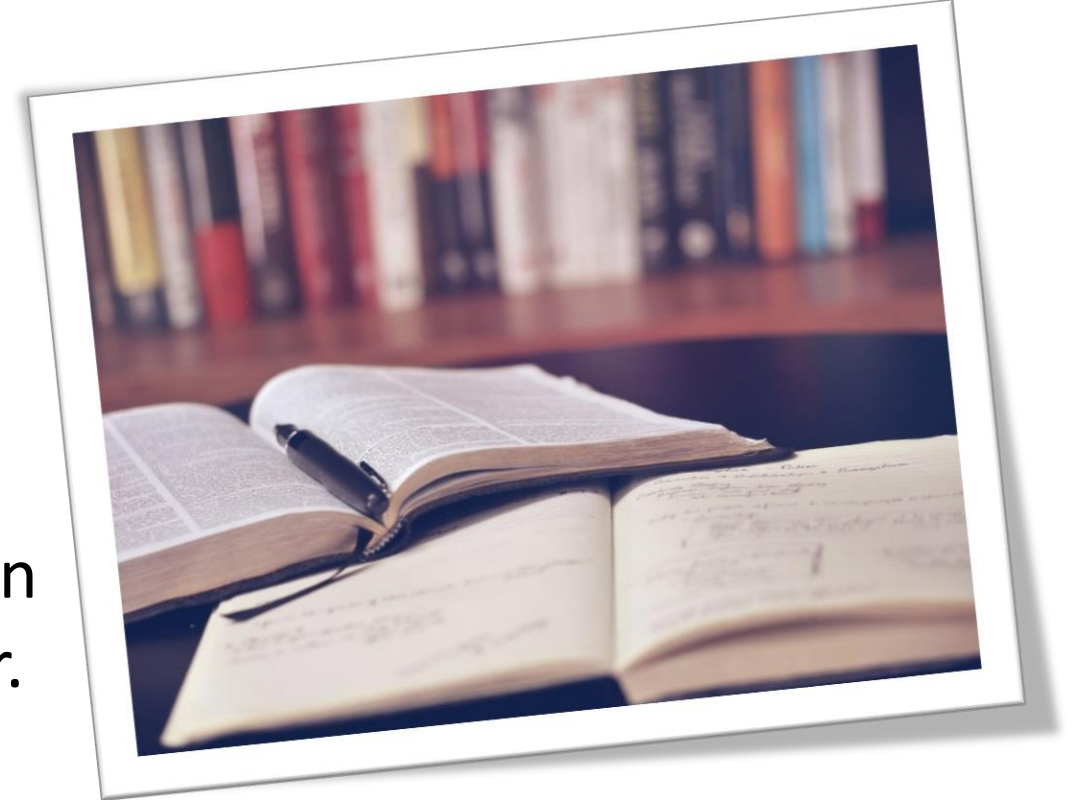

“... Kim bir cana kıymayan veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayan bir kimseyi öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir kimsenin yaşamasını sağlarsa bütün insanları yaşatmış gibi olur...”

(Mâide suresi, 32. ayet.)

Eğitim Hakkı

- İslam dininde eğitim hem **hak** hem **yükümlülüktür**.
- İnsanın iyi bir birey olabilmesi için eğitim ve öğretime ihtiyacı vardır.

**“... Hiç bilenlerle bilmeyenler
bir olur mu?...”**

(Zümer suresi, 9. ayet.)

- Hz. Peygamber (s.a.v.) Mekke Dönemi'nin ilk yıllarında **Dârü'l-Erkam'ı** bir eğitim merkezi olarak kullanmıştır.
- Medine'ye hicretten sonra Mescid-i Nebî'nin yanına **Suffe** denilen okulu kurmuştur.

Düşünce ve İfade Özgürlüğü

Bir toplumda temel hakların ve özgürlüklerin varlığından bahsedilebilmesi için orada insanların **özgürce** düşünebilmeleri gerekir.

“Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır...”

(Bakara suresi, 256. ayet.)

İbadet Özgürlüğü

İslam dininde inanç özgürlüğü yanında ibadetleri yerine getirebilme özgürlüğü de tanınmış, bu ikisi birbirini tamamlayan unsurlar olarak görülmüştür.

Türkiye Hahambaşılığı

Fener Rum Patrikhanesi

Deyru'z-Zaferan Manastırı

Müslümanlar Hz. Peygamber (s.a.v.) döneminden itibaren diğer din mensuplarının ibadetlerini yapabilmesi için her türlü kolaylığı göstermişlerdir.

Özel Yaşamın Gizliliği Hakkı

Kişinin başkalarıyla paylaşmak istemediği, başkaları tarafından bilinmesi, görülmesi veya görüntülenmesinden rahatsızlık duyduğu alan olarak tanımlanır.

Özel yaşamın gizliliği ve dokunulmazlığı, İslam dininde daha çok **mahremiyet** kelimesiyle ifade edilir.

“Ey iman edenler, başkasının evine izin almadan, seslenip selam vermeden girmeyiniz. Eğer düşünürseniz böyle hareket etmeniz sizin için hayırlıdır.”

(Nûr suresi, 27. ayet.)

"Kişinin kendisini ilgilendirmeyen şeylerden uzak durması, iyi bir Müslüman olduğunu gösterir."

(İmam Mâlik, Muvatta, Hüsnü'l-Huluk,1.)

1. Sosyal adaletin yokluğu toplumsal dengeyi bozduğu gibi sosyal sınıflar arasında mücadelelere yol açmaktadır. İnsanlar arasında sosyal adaletin sağlanması denilince, bundan herkesin eşit kılınacağı anlamı çıkarılmamalıdır. Adalet kavramının eşitlik kavramıyla ilişkisi vardır. Hatta birçok yerde adalet, eşitlik olarak kabul edilir. Ancak aynı anlamlarda kullanılamaz ve kullanılmamalıdır. Çalışan ile çalışmayanı, tembel ile çalışkanı eşit olarak görmek adaletsizlik olur. Bu durum çalışanın azmini ve şevkini kırar ve üretim düşüklüğüne neden olur.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sosyal adaletsizlik toplumsal istikrara zarar vermektedir.
- B) Tembel ile çalışkanı eşit tutmak çalışkanı mağdur edebilecektir.
- C) Adalet kavramının eşitlik anlamında kullanılması yanlıştır.
- D) Sosyal bir varlık olduğu için insanlar her açıdan eşittir.
- E) Toplumsal dengenin sağlanması için sosyal adalet gereklidir.

Neler Öğrendik?

- Adalet, toplum için vazgeçilmez bir unsurdur.
- Din, sosyal adaletin sağlanmasını hedeflemektedir.
- Yaşama ve sağlık hakkı, eğitim hakkı, düşünce ve ifade özgürlüğü, ibadet özgürlüğü, özel yaşamın gizliliği hakkı gibi hak ve özgürlüklerin sağlanması ve korunması İslam dininin amaçlarındandır.

Hazırlayan
Halime KARAMAN